

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VII. ker., Kertész-utca 35. szám.

Ide intézendők az előfizetések, legzészerűben postalátnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.

(4. folytatás.)

RÉGI ÉS ÚJ BŰNÖK.

Irtá: TÖLGYESSY MIHÁLY.

III. SZOMORU FORDULAT.

Gróf ur, ha csak lehet, mutassa meg nekem azt a levelet.

László a legnagyobb felindulásban fordult a rendőrkapitányhoz:

— Ne kívánja, uram!

— De gondolja meg gróf ur, hogy hátha a tettes nyomára vezet?

A gróf tétovázott. A rendőrkapitány intett embereinek, hogy vonuljanak vissza a folyosóra. A szolgák is kivonultak.

— Legyen bizalommal irántam, gróf ur! — mondá Gyarmati rendőrkapitány. — Bármilyen családi titkot tartalmazna is az a levél, nem fogom elárulni. Viszont lehetséges, hogy talán a tettes nyomára vezet. Fájdalmát nagyban fogja enyhíteni a tudat, hogy a gyilkos el fogja venni megérdemelt büntetését.

A gróf már át akarta neki nyújtani a levelet, de ismét eltette.

— Nem tehetem! — kiáltá kitérő fájdalommal. — Oh, szinte hihetetlen!

Kezeivel elfödte arcát és zokogott. A rendőrkapitány mély megindulással szemlélte őt.

— Akkor hát le kell mondanunk arról, hogy

a tettest felfedezhessük! — mondá kissé kedvetlenül.

László most hirtelen erőt vett magán.

— Legyen hát! — kiáltá eltökélten. — Itt a levél, melynek tartalmát természetesen diszkrecziójára kell bíznom.

A rendőrkapitány átvette a levelet s elolvastván, elámult.

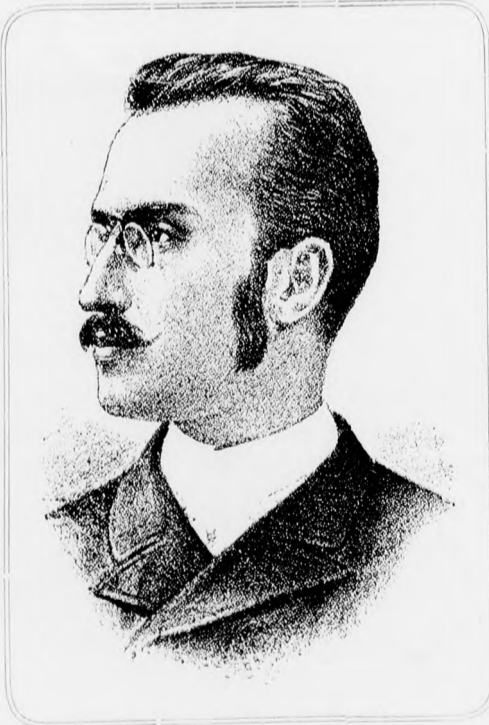
— Ezt csakugyan nem hittem volna! — mormogta maga elé.

— Már most megítélheti atyámnak lelkiállapotát! — jegyzé meg a gróf. — Ebből a levélből megtudta, hogy nejeének egykor titkos imádója volt, s hogy Klára, az ő szemefénye, sem az ő gyermeke, hanem voltaképp házasságtörés gyümölcse. A levelet annak idején maga a titkos szerető írta anyámnak, lelkére kötvén, hogy jól gondolzza szerelmük zálogát...

— De miképp került ide ez a levél, gróf ur?

— Épp ez a legnagyobb rejtély! — válaszolt László. Lehet, hogy elhunyt anyámnak egykori

esábitója volt itt, nyilván heves jelenet fejlődött ki közöttük, mely e borzalmas tetteben lelte befejezését.

BERZEVICZY ALBERT.

— Hol van a gyilkos eszköz? — kérde egyszerre a kapitány.

— Ott fekszik az asztalon!

A rendőrkapitány egy ugrással ott termett s felkapta a véres tört.

— Ez nyomra fog vezetni! — kiáltá örvendve.

— A tör atyámé! — jegyzé meg László. — Családi czimerünk rajta van, meg aztán ismerem is.

A rendőrkapitány öröme rögtön lelohadt. Vérmes reménye egyszerre semmivé lett. Csalódása azonban csak egy perczig tartott. Tevékeny agyában rögtön egy másik eszme merült fel.

— Ha ez a tör — ugymond — a gróf uré, akkor a tettést csakugyan a házbeliek között kell keresni. Ezek egyike keríthette meg valahogy a levelet is, melyet édesanyja titkon őrzött, miután már nem tudott megválni tőle.

László szomoruan csóválta fejét.

— Nem, nem! — mondá. — A szolgák egyikét se merném gyanusítani. Ez a levél éppen tizenkilencz éves — anyám tiz év előtt halt meg . . . Ha a szolgák valamelyike kerítette volna meg a levelet, ezt más okból, mint zsarolási szándékból aligha tette volna — egy zsaroló pedig ennyi ideig sem várt volna.

— Mi tehát az ön véleménye, gróf ur?

Még mielőtt válaszolhatott volna, belépett az orvos, ki a rémhír hallatára lóhalálában sietett ide. Legelső dolga volt megvizsgálni a halottat. A rendőrkapitány felhívására a szurt seb irányát is igen tüzetesen megvizsgálta.

És ezzel egy igen meglepő körülmény hozatott napfényre. A sebcsatorna fekvése kétségtelenné tette, hogy ily sebet az öreg gróf ülő helyzetben önmagán nem ejthetett. A tettes állva, tehát felülről döfte beléje a tört, miután előbb a karosszékbe nyomták őt.

— Ön tehát gondolja, hogy többen voltak, kapitány ur?

— Legalább is kettőt sejtek.

— De mint van az, hogy atyám nem kiáltott? — kérde László.

— Ezt is meg lehet magyarázni! — viszonzá a kapitány. — A tettesek egyikét a gróf ur ismerhette s ez okból nem gyanakodott rá. A tett aztán oly gyorsan hajtatótt végre, hogy nem ért rá kiáltani.

— De akkor az istenért ki lehet a tettes? Igazán megáll az eszem!

— Engedje meg, gróf ur, hogy e kastély összes alkalmazottait kihallgathassam! Így bizonyára rájövünk: ki, vagy kik fordultak meg tegnap a kastélyban.

A kihallgatás megtörtént. — A cselédség egybehangzóan oda nyilatkozott, hogy éppen tegnap senkisé-

járt itt, miután a gróf ur egész nap nem volt itthon. Egy kertészsegéd azonban mondott valamit, a mi a rendőrkapitánynak szeget ütött fejébe.

Ez a legény azt vallotta, hogy tegnap éjjel tizenegy óra körül a kertben látta Gáspárt. Ez jelent valamit! — gondolá magában a kapitány s rögtön elővette Gáspárt.

— Mit keresett maga tegnap éjjel a kertben? — kérde. — És miért hallgatta el ezt az imént?

Gáspár kissé zavartnak látszott, de csakhamar összeszedte magát s így felelt:

— A kegyelmes ur megbizott, hogy keressem meg a csábitót s hozzam el a fejét. Le is futottam a kertbe de nem találtam senkit.

— Jelentette-e ezt a kegyelmes urnak?

— Nem tartottam szükségesnek.

— Mikor történt mindez?

— Nem mondhatom meg egész határozottan, mert nem néztem meg az órát. Mit tudtam én, hogy még erre nézve is ki fognak hallgatni?

— A kertészsegéd azt állítja, hogy tizenegy óra körül látta önt. Lehetséges ez?

— Lehet! — vontá vállát Gáspár.

— A kegyelmes ur tehát tizenegy órakor még életben lehetett, miután önt akkor küldte a csábitó után. Lehetséges ez doktor ur?

Az orvos tagadólag csóválta fejét.

— Nem lehet! — mondá. — A gyilkosságnak előbb kellett végbemennie.

A rendőrkapitány szigorú arczezal fordult Gáspárhoz:

— Az ön vallomásaiban szembeszökő ellentmondásokat látok! Ez okból kénytelen vagyok önt letartóztatni.

Gáspár hátrapattant.

— Engem . . . letartóztatni? — kérde sápadt arczezal.

— Igen, még pedig vasra verve! — jelenté ki a kapitány.

IV. A GYÖNGYFÜZÉR.

A halott grófot ravatalra tették. Az egész környékből jöttek a rokonok, jó ismerősök, jó barátok részvétüket nyilvánítani.

László egészen meg volt törve. A véres családi tragédia teljesen lesujtotta őt. Legjobban bántotta őt egy szörnyű sejtelen. Azt hitte, hogy nővérenek eltűnte okozati összefüggésben áll atyjának erőszakos halálával. Ha rajta állana, nem is bolygatná tovább ezt a véres rejtélyt, nehogy botrány legyen belőle.

A temetés óriási részvét mellett ment végbe. Résztvevett benne Sóhár herceg is, ki a gyászpompa végeztével félrevonult Lászlóval s így szólt hozzá:

— Van-e tudomása róla, hogy édesatyja halának napján nálam volt?

— Aznap reggel hallottam, hogy oda készül.

— Akkor hát aligha tudja, hogy mit végeztünk magunk között? Megmondom tehát! Elhatároztuk,

hogy fiam elveszi azt ön nővérét! A többit nem kellene megmondanom, de a fenforgó körülmények között kénytelen vagyok azt is megmondani. Atyja ugyanis bevallotta, hogy leányának kiházásítására titkon nagy pénzüsszeget gyűjtött össze, melyet valahol rejtve tartott. Sejttem, hogy e miatt gyilkolták meg a grófot.

László elképedt.

— Kérem önt, kedves barátom, — folytatá a herceg, — kutassunk a pénz után s ha csakugyan hiányzik, akkor biztos, hogy rablógyilkossággal van dolgunk.

(Folytatása következik.)

Őszi borongás.

*A sárga lombot a bérczoldalon
Szétszórja a bús, őszi fuvalom.*

*A színtelen föld mindent sorra vesz,
Mint ember, a ki haldokolni kezd.*

*Egy-egy virág nyilik még itt-amott,
De a természet már lankadt, halott.*

*S borongva járunk mi is, emberek;
Nincs vidámsága, kedve senkinek.*

*Az elmúláson jár folyton eszünk,
S egy-egy sugárt csak lopva élvezünk.*

*...Komor, borongós ős! Kincsben te vagy
Az évszakok közt a leggazdagabb.*

*Te annyi sok jót, áldást adsz nekünk...
És mégse bírod vonzalmunk, kegyünk!*

*Oh, mert a hervadást ábrázolod —
S ránk a borongás terhét aggatod.*

Kovács Zsigmond.

CZIGÁNYVÉR.

— Elbeszélés. —

Irta: Gaudy Alice bárónő.

(1. folyt.)

Igy mult el a tél, a tavasz s jött a nyár. Gyula gróf sokszor egyedül hagyta Ilonát, nagy vadászterületeket bérelt s néha hetekig is vadászott a hegyekben. A fiatal menyecske örömet elment volna vele, de férje hallani sem akart arról.

— Hidd el, édesem, sokkal jobb dolgod van itthon; — mondta; és abban igaza volt. Ilona nem is sejtette, hogy csak féltékenységből hagyja őt otthon. Ha vadásztársai látnák azt a szép, lángoló szemű fiatal asszonyt, ki oly kevéssé ismerte a világot, ki tudja, mi történhetne — — —

Marossy Ilona grófnőnek mindene volt a mit csak kívánhatott, férje minden óhajtását teljesítette és mindennek daczára mégis valami hiányt érzett. Soká gondolkozott, mi legyen az. Végre eszébe jutott.

— Gyula!

— Mit akarsz, drágám?

— Gyula, — szeretnék, oh csak egyetlenegy-szer, zene mellett lovagolni! A zene nagyon hiányzik nekem, ha lovagolok.

Gyula gróf arca elkomorodott.

— Hát sohasem feledeled el azt a czirkuszéletet? — kérde kedvetlenül.

Még sohasem tett neki ilyen szemrehányást. Ilona könyekre fakadt.

— Miért vettél el engem, ha olyan ellenszenvet érzesz a czirkusz iránt? Tehetek én arról, hogy ott növekedtem! A véremben van az! Hiszen tudtad, hogy cigányleány vagyok.

Gyula megbánta kegyetlenségét. Magafelé vonta daczosan elfordított arcát s forró csókkal száritotta föl a csillogó könyeket selyem pilláiról. És a mellett mesélt neki egy édes regét, melyről már sokat csevegtek együtt s melyet ő maga olyan örömet elhitt, Ilona nem is cigányleány, bölesője valamely mágnáspalotában ringott. Mint kicsi gyermeket elcsérelték vagy elrabolták. Miért is ne legyen ugy? Keze, lába olyan előkelő formájú és ez a finom, keskeny orrocska sohasem származik cigánysátorból, hát az a piros, duzzadó ajk!

— Hisz még a járásod, magatartásod fejedelmi eleganciával bir. Akármit beszélnek rokonaim, én nem törődöm vele; elég, ha én tudom, milyen bájos kis tündérkirálynőt bírok benned. De a czirkusz...

— Gyula!

Olyan esdőleg tudott könyörögni sötét és mégis oly fényes szemével...

Másnap cigányzene szólt a lovardában. És a régi, ismerős nóták és csárdások meg keringők föl-villanyozták ugy, mint azelőtt. Mezőhegyesi arany-sárga paripája is szinte tánczolt a zene hangja mellett, ugy látszék, nagyon tetszett neki. Gyula gróf a karzaton állt s gyönyörködött, milyen elegáns biztonsággal ült az ő Ilonája a nyeregben; az ő számára nem létezett akadály, milyen büverővel birhat az a picziny kéz, hogy ujjának észre sem vehető mozzanatával teljesen uralkodik a tüzes paripa felett! Eppen ugy örült, mint akkor a Killőnyiczirkuszban. De Ilona öröme hamar elpárolgott.

Valami hiányzott neki — — igen, hiányzott a mámor. A taps, az ujjongó közönség. Nem ugy volt, mint akkor... Nem most történt először, hogy égető vágyat érzett multja után — az után a tarka, izgalmas műlovarélet után.

— Mi bajod? — kérdezte Gyula, midőn leszállt a lóról s észrevette szemének révedező kifejezését.

— Semmi.

— Meg vagy elégedve?

— Mindig, ha veled vagyok.

Szenvedélyesen megölelte, megcsókolta őt.

— De ne hagyj ma-

gamra, Gyula. Ne menj el tőlem! Nem bírom elviselni a magányosságot. Ha egyedül vagyok, erőt vesz rajtam valami vad, gonosz szellem, melyet nem fékezhetek meg. — Ugy rettegek miattad és miattam is. Ne menj el!

Ilyen izgatottnak még nem igen látta Ilonát. Dédelgette, czirógatta fényes, fekete haját; remegve hajtotta fejét vállára s ugy vezettette magát a házba. Aztán együtt ültek a kandalló előtt, Gyula lábá-

nál alacsony zsámolyon, fejét neje ölébe hajtva és ő mindenfélét beszélt egykori vándoréletéből. Ő szeretett arról beszélni, az megnyugtatta, csillapította izgatott kedélyét.

De minden beszédének a vége csak az volt:
— Ne menj el, Gyulám, ne menj el!

És ő mégis elment. Nem lehetett másképp, Budapestre kellett utaznia nagyon fontos családi ügyben. Mielőtt elutazott, átadta Ilonának íróasztala kulcsait. Azt csak akkor tette, ha hosszabb időre elhagyta a házat.

Ilona vigasztalhatlan volt. Kinos égető nyugtalanság üzte őt mindenfelé. Végig járta az istállókat s nézte a gyönyörű lovakat, milyen jóízűen ropogtatják a kövér zabot, melyet a lovászok a márvány jászolba töltöttek. Megveregette nyakát, néven szólította kedvenceit, melyek halk nyertéssel feleltek. Aztán kilovagolt a Duna mentében Pest felé.

Az érmet soká kellett keresnie. S a míg megtalálta, czirkuszi ruhatárának egyik darabja a másik után megfordult kezei közt. Utóljára az orgonavirág-szinű trikót. Ez volt a legszebb! Mennyire örült, ha azt magára öltötte. Behunyta a szemét és arra az utolsó estére gondolt. Ugy volt, mintha a zenét hallaná, a közönség zajosan föl-fölharsant ujjongását, viharos tapsát. Mintha ott lebegne az iramodó mén hátán, alig érintve azt ballábának hegyével. Magasan lengette a zsongó-esörgő tamburint. Ugy érezte, mintha szárnya volna s el lenne választva a földtől...

És a Debreczenben állomásozó huszárezred tisztjei, köztük egy fiatal herceg is mind ott várták a csarnokban s gratuláltak neki. Marossy nem volt ott, ő nem szenvedhette, ha Ilona a ló hátán „czigánykodik“, mint mondani szokta.

Sóhajtott s föltekintett.

— A révben. —

Ha Gyula most egyszerre visszatérne! Ha találkoznék vele!... De Gyula nem jött, hiszen az lehetetlenség volt, kénytelen néhány napig elmaradni...

Szomoruan tért haza.

Mivel ölje az időt? Hát ha egyszer régi holmijai közt kotorászna? Abban a ládában hever egy régi kis ezüstérem is, az a vén czigányasszony, ki őt nevelte, azt állította, hogy anyjái volt. Azt akarta most megnézni. Talán mégis van valami jegy rajta, mely származásának nyomára vezethetne. Azelőtt mindig a nyakán hordta.

Az a mese egyre kóválygott agyában. Ott térdelt a szúrágta tulipántos láda előtt s nem merte födelét fölemelni. Sohasem nyult hozzá, mióta bucsut vett a czirkusztól. Végre-valahára fölhajtotta.

Erős mosusz, patsuli és száraz virágillat áradt feléje. Legfelől volt egy sárga rózsacsokor, az első, mit Gyulától kapott. Ujra meg újra megcsókolta, mintha eleven volna s érezhetné gyöngédségét.

Ez a szép öltöny. Bár csak még egyszer fölvehetné s olyan könnyedén röpködhetne! S miért nem? Nem, nem szabad. Azt megígérte Gyulának, esküvel is fogadta, soha-soha többé!

De Gyula nincs itt. Nem kell arról senkinek sem tudni. Senkinek... Csak egyszer! Csak egyetlenegyszer! Oly forró vágy égette lelkét. Az a vad szellem erőt vett rajta, nem birt ellentállni. Hamar összehajtogatta a trikót, hozzátette a tamburint, kendőbe tekerte s nesztelenül lement a szőnyeggel takart lépcsőn. Aztán a lovardába osont és esengett. János, a főlovász megjelent.

— Vezesse elő Aladint, János! — parancsolta.

— Megnyergelve parancsolja méltóságod!

— Nem, csak fölkanthározva.

János pár perc múlva bevezette a fehér arab paripát, melynek selyemszőrű farka majd a földet érintette, ez volt férje újévi ajándéka. János illő távolságban akart maradni, mint néző.

(Folytatása következik.)

Apróságok a királyné életéből.

Ismeretes, hogy az elhunyt királyné nem szívesen vétette le magát. Saját szavai szerint, azért nem hagyta magát szívesen lefényképezni, mert valahányszor lefényképezték, mindig történt vele valami szerencsétlenség.

Mikor legutóbb Nauheim fürdőben gyógyította szívuját, kezelő orvosa Röntgen-felvételt készített szívéről. Egy második képet is akart felvenni, de a királyné nem egyezett bele.

— Abból semmiesem lesz, kedves tanár ur.

— Felsőleges asszonyom, nagyon fontos, hogy még egy felvétel készüljön.

— Lehet, hogy önre, vagy Tegernseeben tartózkodó fivéremre fontos, de rám nézve semmiesetre sem az. Nekem teljesen mindegy. Nem hagyom magam eleve-nen bonczolni. Csinaljon Röntgenképet egy parasztfiu szívéről és küldje fivéremnek. Azt fogom mondani, hogy az én szívemről készült.

A trieszti kiállítás megnyitásánál, a 80-as évek kezdetén, egy irredentista bombát dobott az ünnepi menetbe, mely alkalommal több ember megsebesült. Két hét után a királynak, királynénak, a trónörökösnek és a trónörökösnek meg kellett volna látogatni a kiállítást. Minthogy azonban továbbmerényletek-től tartottak, a király és a trónörökös azt kívánták, hogy a királyné ne utazzék velök. Mint akkor a trónörökös elbeszélte, a királyné a kivánalmat e szavakkal utasította vissza: „Ha merénylettől kell tartani, akkor épen veletek utazom, akkor oldalatokon van a helyem“ és a királyné el is kísérte őket Triesztbe, a hol, mint később Oberdank vallomásából megtudták, egy olasz merénylő leste az alkalmat, hogy a királyi párt meggyilkolja. Ezt a merénylőt Udinében, Oberdankot és társait pedig Triesztben akasztották fel.

Rajongott a szépért, melynek valóságos megtestesülése ő maga volt. Madeirában egy agg egyszer kaméliacsokrot nyújtott át neki, amelyért több ezüst pénzzel jutalmazta. Amikor tovább haladt, egy üde szép fiatal leány állt a királyné elé és szintén kaméliacsokorral kedveskedett neki. A leány aranyat kapott jutalmul. Arra a kérdésre, hogy miért adott a szegény agnának keveset és a fiatal leánynak többet, így felelt: Mert szép volt! Mindannyian tudjuk, mennyire lelkesedett a zenéért és költészetért. Wagner Richárdnak mentőangyala volt egyszer, a mikor nagy

összeg pénzzel sietett támogatására. Heinenek Korfu szigetén szobrot emelt.

A királyné folyton és ugyyszólván kizárólag magyarul társalgott közvetlen környezetével. Ezért is ez a környezet majdnem kizárólag magyarokból állott. Az egyik udvarhölgy német volt ugyan, de csak azért, hogy a Bécsben tartott udvari ünnepség alkalmával legyen, a ki a szükséges formalitásokat végezze. Ez az udvarhölgy sohase tartozott a belső környezethez, soha a királyné utazásaiban nem kísérte.

A görög nyelvmestert, egy udvari tisztet és az orvost kivéve, az uti kísérete állandóan magyarokból állott. De Bécsben vagy Schönbrunnban is ezek képezték a felsőleges asszony állandó belső környezetét, a kikkel érintkezett, beszélgetett, s társalkodott.

Az udvarmester, a felolvasónő és egy udvarhölgy, ezek voltak azok a kiváltságos lények, a kik közelébe juthattak. Más csak kivételesen.

Nyilvánosan legelőször a nemzeti színház előadásán, 1857 május 6-án mutatkozott Erzsébet királyné és a kik akkor látták, sohasem fogják elfelejteni.

Az ünnepi előadáson Erkel és Doppler alkalmi operája Erzsébet került színpadra.

A páholyokban az akkori pesti társaság créméje gyűlt össze. A legnagyobb fel-tűnést azonban az 1848—49-es eseményekről ismert ritka kitűnő honleány: Csekonicz Jánosné-Lipthay Leona bárónő megjelenése kel-tette, a ki az 1849-iki októberi napok óta először vette le a gyászt.

Pontfélnyelcz óra-kor jött az udvar. A királyné brüsszeli

csipkével bevont rózsaszínű selyemruhát viselt, mig dus haját, mely általános csodálkozást keltett, csillagalaku gyémántok díszítették.

Emlékezetes ez a díszelőadást arról is, hogy 1848 óta ekkor történt az első lojális tüntetés.

Mély csönd volt a színházban, mikor egyszerre csak Udvarhelyi, szerepéhez híven, poharat emelvén, mondja: „Éljen a király! Éljen a haza!“

Erre a mondásra viharos „Éljen a király!“ zudult föl s a közönség fölállva, odafordult az udvari páholy felé.

A dialas fiatal uralkodó mosolygó főhajtéssal köszönte meg a tüntetést, a királyné szemeiben pedig a könnyek csillogtak. Áldástóhozó könyvek melyeknek nyomán Josephstadban száz, Olmützben huszonegy, hazája után sovárgó fogolynak hullott le a bilincse...

← A két testvér. →

Önkéntelenül felelevenednek ama balesetek emlékei, a melyek a királynéval ismételve történtek kirándulásai alkalmából. Még abban az időben történt, a mikor még a legkitünőbbben tudott lovagolni. Mürzstegből, a hol gyakran időzött, Mária-Czellbe akart lovagolni. Az egyik vizesésnél csak rozzant fahíd vezetett a patakon át. A kicsiny híd a ló sulya aladt beszakadt, a ló hátsó lábaival alásülyedt s a királyné helyzete igen kritikus volt. Két munkás, a ki a magaslaton dolgozott, oda sietett s megszabadította a királynét veszedelmes helyzetéből. Lánya, Valéria kir. hercegnő, ez alkalomból emléktáblát alapított a helyen, a mely ma is látható. Az utat gyorsan kijavították.

Egy más alkalommal is halálos veszedelem fenyegette a királynét. 1875-ben történt. A királyné Sassetot tengeri fürdőben időzött a francia parton. Szeptember 11-én a királyné lova elesett; a királyné lebukott s néhány bõrhorzsoláson kívül kisebb agyrázkódást is szenvedett. Ez a baleset is további következmények nélkül maradt. Rövid betegség után a királyné ismét felgyógyult.

A.

EZ MÁR FELESÉG.

— Irta: Tolnai Lajos. —

IV. Rendezni kell az ügyeket.

Ki vetette föl, nem is lehetne azt megmondani, csak felvetődött, mint egy nagy hal, az a kérdés: hát most mi lesz? A mamát eltemették, mirevaló volt a borzasztó költség, hisz ez a kontó majd kétezer forintról szól... itt — nyomta meg a vő, a tanácsos ur, a szót, — itt az ügyeket azonnal rendezni kell!

A vén képviselő kopott hálóköntösében, egy negyedrészt szivarral, bambán nézett maga elé. Nem látott semmit, de azt nem lehetett volna mondani, hogy senkit, mert özvegyi, elhagyatott lelkében azzal a jó, becsületes, érzékeny Kaszánéval foglalkozott, mennyi jót tett, hogy kitüntette a halott körül magát, egyáltalán az egy nemes szív.

— Papa, — szolt egy sovány, finom, fehérbőrű, hosszú orru, nagy, élénk szemű hölgyecske, — mit keresett az a szakácsnéforma asszony mindszüntelen itt a háznál? Én azt kétszer is kiutasítottam.

— Mit? — nem az a kérdés, Thekla, — itt most rendezni kell az ügyeket. Mondjuk úgy, ahogy van, nekem pénz kell. — Ez oly nyilatkozat volt, mely általános elismerésben részesült.

A két leány férjikkal, a fiu feleségével rögtön megragadták a tételt.

— Rendezni kell az ügyeket.

— Az ügyeket rendezzük — most.

— Most, most. Ezt a házat el kell adni.

— Azt nem teszem.

— Miért nem, apám? Én pedig azt gondolom, hogy igen. Vagy kell magának ekkora lakás?

— Hát ezt én építtettem még nőtlen-koromban.

— Jó, — állott elő egy vő, — a mamának nagyon haszontalan birtoka volt Túron, tegyük azt pénzzé.

— Helyes! — volt a fiu válasza, de az ügyek így nem maradhatnak.

— Semmiképen sem. Egy jó ajánlatom van. Mi idejövünk lakni a papához, én gondozom, ő a mi gyerekünk lesz.

— Nem, Thekla, köszönöm, én egy kis nyugalmat akarok.

— No, és hogy hangzik az a nyugalom, lásuk, — tette a sovány kezeit még soványabb csipőjére Thekla. — Talán ideveszi azt a szakácsnét?

— Figyelőre semmitsem akarok, csak békét.

— És van békésebb természetű lény, mint én?

Károly, szólj!

A Thekla férje, egy köpezős, kis kopaszodó, fekete férfi, mormogá: jó, jó. Most az ügyek rendezése a főkérdés, ettől ne téríts el bennünket, talán mindnyájunk nézetét tolmácsolom?

— Ugy van. Eladandó lenne tehát elsőben is a túri birtok.

— És a ribiczei erdő.

— A ribiczei erdő?

— A felrėti rézbánya.

— Igen, a kőszénbánya.

— El kell adnunk a szőlőket.

— Mind.

— A hordókat, a teljes pinczei felszerelvényt.

— Minden haszontalan felszerelvényt.

— Remélem, ezek ellen apám kifogásokat nem emel?

— Mondok egyet, fiuk — —

— No, Liska — —

Liska volt a hölgyek közt a legöregebb, természetes, izmos, vörösés asszony, sok-sok szeplővel.

— Vegyük a papát sorra magunkhoz. Énnám egyhuzamban töltöttem három évet, azután menjen Milkához, végre hozzád, Thekla. A házat kiadjuk, ha már apám annyira szereti azt a rozzant házat.

— Így, így aztán igen könnyen túl lehet adni minden birtokon, — volt a tanácsos-vő megjegyzése.

— A fő, hogy rendezzük az ügyeket. A papa most még képviselő; voltak, a kik holtig azok maradtak. Egy csinos lakás előszobával, egy szoba, ha jól tudom, Felleghy grófnak is csak ennyi van, — elég a papának. Az év nagy részét ugyanis vadászatokkal töltheti, csak szavazni jár fel.

— Papát nem keresi senkisé.

— Kikérem, fiam!

— Ej, ne nagyozjunk, apám! Mit adnak magára? Egy közönséges birót nem tudott belőlem csinálni, pedig beléptem a negyvenbe.

— Az nem az én hibám. Iszol.

Mormogott a fiu, a többiek nevettek, s egy kis szünet állott be.

Más oldalról akarták megostromolni a papát.

De, mint a kevéseszü, konok emberek, a papa — ő tudta jól, hogy miért — mozdíthatlan maradt.

Végre is, miután úgy rendezték az ügyeket, hogy valami kis summához azonnal hozzá lehessen jutni, legalább takarékpénztárilag, bankilag, szövetkezetiileg, váltóilag, belevonva, sőt ezen indítva meg a gyors akeziót, a legkönnyebben megnyíló ajtót, az uzsorát is: a rokonok a legjobb reményekkel, szinte derülten, mert a halálozás mai nap már művelt egyének között, szerencsére, igen esekély, és hamar elsimuló hullámokat vet, legfőlebb egy-egy anya pusztul bele, ha fiát, kedvenc leányát elveszti; tehát a halálozás eseménye könnyedén elsuhant a szivek fölött.

Az ügyek rendezése ténynyé vált.

Maga maradt az öreg Hangyás István ur.

Rendről-rendre elmaradoztak a részvét, kíváncsiság, a valamit könnyű módon kapni akarás látogatói, s a derék aggastyán végre érezhette, mi az az isteni nyugalom.

A feddő szemek nem égették többé arcát, a metsző szemrehányások nem zaklatták többé szívét, szabadon járhatott-kelhetett, és ezt a friss szabadságot, im, meg is kísérlette.

— Rendezni kell az én ügyeimet is — morgó — ebben a magányosságban nem maradhatok.

A mai idő szokása szerint elővette a jobb lapok hirdetéseit. Nem jó lenne-e onnan nézni valami ügyes, fiatalos, szemrevaló gazdasszonyt? Sokan teszik.

Am ez a tapogatózó kísérlet is csak eltakarása volt annak az erős váagnak, hogy mikor és hogyan látogassa meg Kaszánét.

Négy-öt nappal a halálozás után lehet már látogatásra gondolni, főképp, ha ez oly szükséges.

Csak azt sajnálta, hogy egészen feketébe kell öltöznie, s ez az ő tulságosan piros és kövér arcához rosszul áll.

Egész ezigányformája van.

Reszketett, alig tudta a kezét tartani. Tipegett, topogott a tükör előtt. Majd a bajuszát tartotta igen sutának, majd a kézelőivel bajlódott.

Ha most rákiáltott volna valahonnan jó felesége: te vén bolond! — — csak hogy az nem történhetett meg többé.

Kaszáné már az ablakból észrevette, hogy az a — — ni, csakugyan — —

— Kít látnak szemeim? Az én aranyos Pista bácsikámat. Jaj, hadd futok el be.

S néhány ugrással lent termett a szép asszony.

Ugy mentek föl, karonfogva, mint igen közeli rokonok.

— Mióta Biri néni meghalt, nem volt egy éjszakám, mindig magát láttam, magát sirattam, Pista bácsika. Jaj, az a szegény áldott ember egy falat jó ételt ugyan kap-e? Egy kanál jó marhahuslevest bár? Istenem, ha ott ülhetnék mellette, ha vigyázhatnám, ha a nyakkendőjét felköthetném; — no, és ezt a nyakkendőt kötötte fel, ezt a pecsétet? Hát hol ebből a drága gyémánttű — — Jézusom!?

No, nem volt benne tű soha, de az mégis jól esett a derék özvegynek, hogy azt a drága tűt ott látta valaki.

Micsoda finom ujjak, hogy jár ennek az asszonynak a keze, egyszóval a képviselő ur el volt a nemes bánásmód által ragadtatva.

Kaszáné locsogott, fecsegett, hol magát dicsérte, hol a Hangyás-nemzetséget ócsárolta.

— Lelkemre mondom, még ma is Pista bácsi a csillaga a családnak. Senkise gondolná, hogy ötvenéves, oly jól néz ki.

— Több, hugom, egy kicsivel.

— Még egy féllal sem, bácsika. Most látom, milyen az ember, mikor megszabadult egy sárkánytól. Azt a piszkot, szemetet, a mit szegény Biri néni — de ne szólj szám, nem fáj fejem.

— Rendezni kell az ügyeket, azt látom.

— Mit? Talán el akarja kótyavetyélni a házát a rossz gyerekeiért, a kik lehuznák a rajtavalóját?

— A viláért sem.

— El ne adja, azt mondom, el ne hagyja. A mig él, legyen mindenben ur. Hiszen csak én mellette lehetnék, de le kell mennem a verseczi nagynénémhez. Ugy áll a dolog, hogy igen szép birtokot fog rám testálni.

— Hugom, azt mondanám — —

Mosolygott és simogatta Kaszánét.

— Hogy rendezzük előbb az én ügyemet.

— Oh, de a néném, s tudom, mennyire szeret.

Ház, de szép kőház — —

— Van nekem.

— Szőlői — —

— Van nekem az is elég.

— Két-háromszáz hold földje — —

— Az is van.

— Én a lelkemet adnám drága bácsikáért, de — —

— Hát eleget szenvedtem, hugom.

— Az igaz, túlsokat.

— Szeretnék egy kis nyugalmas otthont.

— Melyik fiánál?

— Egyiknél sem. Önzők, gonoszok, szeretnék, ha holnap meghálnék.

— Oh, hó, — még vagy harminczév hátra van.

— Ha kevesebb is, de egy jó lélekkel két esztendő is mennyország.

— Már az igaz. Tamásom beszélhetne.

És sirva fakadt Kaszáné.

Egy asszony, ha sir, egész lelkét kitarja, — legalább Hangyás ur Kaszánénak egész lelkét látta; azt a nemes, szerény, alázatos, jó lelkét.

— Ne sirjon, hugom, — én egy kissé fejes ember vagyok, a pártom is azt mondja. Rég miniszter lehettem volna már, ha nem akartam volna mindig a magam lábán járni.

— Az a szép, mikor egy férfi önálló. Oh, be szép az — —

— Azt gondoltam, — ha a gyászból három-négy hónap letelik — no, kedves hugom, adja ide a kezét, — megcsókolta kétszer-háromszor, — hát, hát akkor rendezzük az én ügyeimet. Istennek hála, eszemen vagyok, egészségem jó — —

— Bácsika, bácsika, — vigyázzon, ej, maga nagyon hamis ember.

— Hát megcsókoltam, — ezzel eljegyeztem, jó?

Kaszáné odaborult a bátor ember mellére, és zokogva mondta:

— Isten! Be boldoggá tettél! — — —

(Folytatása következik.)

GONDOLATOK.

Egy férfi meg egy nő barátságát a szerelemtől csak egy hajszál választja el.

*

A legőszintébb jóakarónk az ellenségünk, ez felfedezi minden hibánkat, hogy leszokjunk róluk.

*

Nem szerelem az, mely imádoztjának hibáit is szeretetreméltóknak találja.

*

A kinek fájdalma nincs, az nem is tudja, hogy mit tesz az: imádkozni.

A.

Émléksorok.

„Szeress!” — ezzel betöltöd,

Mit rád szab istened;

Szebb hivatása ennél

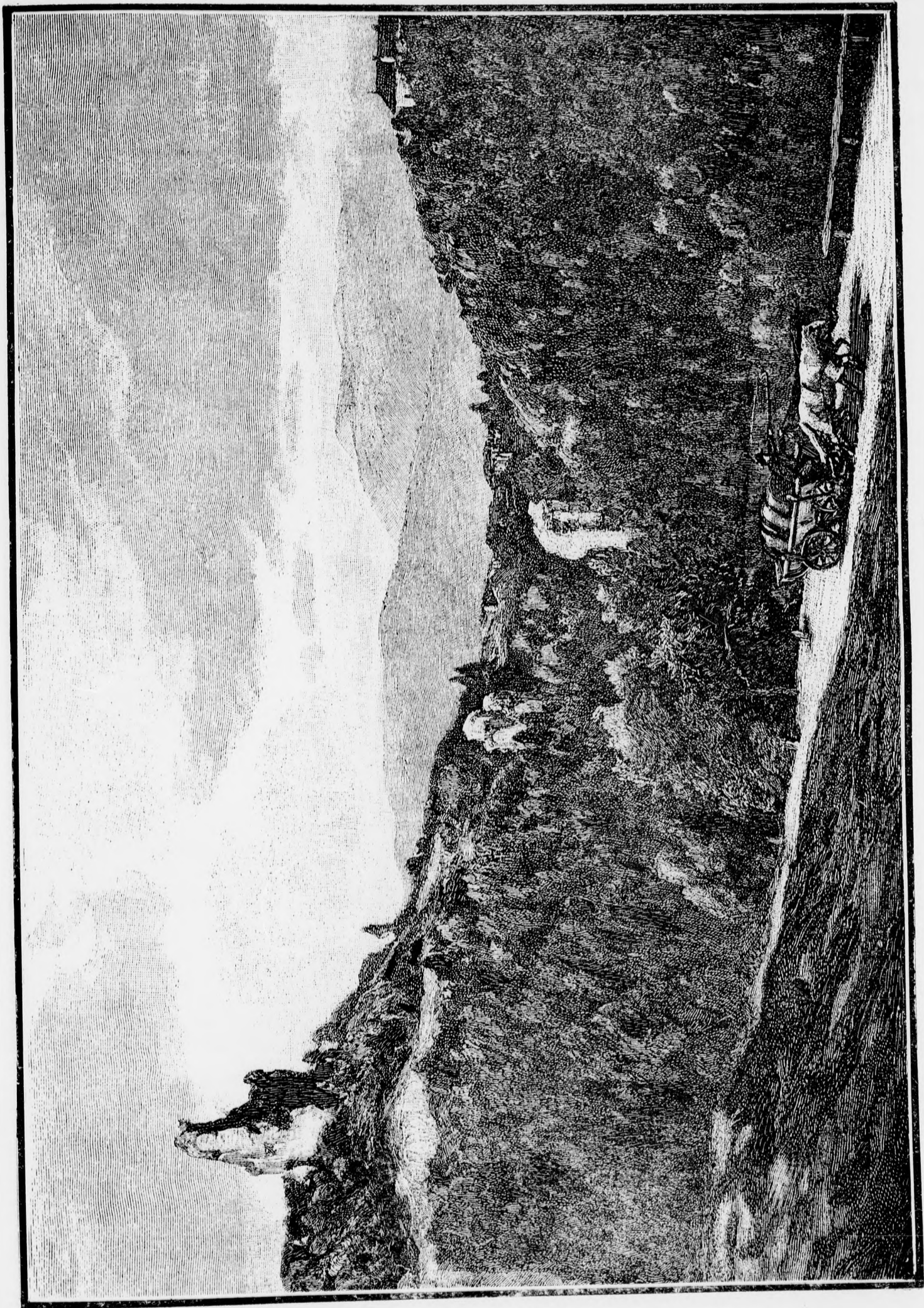
Egy nőnek nem lehet!

B.

— ❖ — A SZÉPSÉG. — ❖ —

HAZAFELÉ A SZÜRET UTÁN.

❖ *Őszi dal.* ❖

Elszállt a fecske, sárgúlnak a lombok,
Bágyadt verőfény leng a táj felett.
Túl a folyón kopárak már a dombok,
A víg, boldog szüretnek vége lett.
Közelben és távolban semmi élet,
A merre lát, a merre néz szemem:
A tavasz éke mind-mind semmivé lett,
S vajjon hova tiint?... búsan kérdezem.

Mély csend uralkodik benn a csalitban,
Csak néha röppen át valami nesz;
Tán érzi, hogy közel halála itt van?
Talán a természet sóhaja ez?...
El-eltünődöm, hallgatom e csendet,
S a mély sóhajtást, mely nyomába' kél,
Itt nemrég az öröm víg dala csengett:
Tán ezt sóhajtja el egy-egy levél?

Igen, igen. Én értem e beszédet,
E fájdalmas, vonagló hangokat.
Hisz veled érzek, oh, dicső természet!
S neked szívem mindig visszhangot ad.
A vérpirosszín ott a sárga lombon —
Egy lázbeteg halálrózsája az!
Ha majd elhervadt arcom, üde lombom,
Ilyen lesz rajta a haláltavasz.

Mélyen meghatja lelkemet a bánat,
Önkéntelen sóhaj kél ajkamon:
E haldoklás még új életre támad
S minden meglérül dúsan, gazdagon...
De hogyha én majd egyszer elhanyaglom,
Számomra nem lesz többé kikelet;
Virág fakadhat, dal zenghet a halmon,
S én már nem érzem soha ezeket!

Pedig mégis csak édes ez az élet!
Hiába szidjuk, káromoljuk azt.
Bár szívünk tengerfájdalomba mélyed,
Egy titkos ösztön mégis itt maraszt.
Küzdiünk, ragaszkodunk e kurta léthez,
Mint anyja kebléhez a csecsemő;
Mig észrevétlenül, miként a vétkes,
Könnyelmű tolvaj, eljár az idő!...

Mulandóság, nagy a te birodalmad,
S hatalmad el nem múló, végtelen! —
A fergeteg, mely dörgő hangot adhat,
Ezt szóval kifejezni képtelen!
Lábad, miként a száguldó, szilaj mén,
Mindent elgázol, mindent eltapos;
Hogy új világok új világa kelvén,
Változzék, a mi régi volt s mohos.

Mégis kegyellen, bár szent és örök vagy,
Mulandóság, kegyellen vagy nagyon!
A legszentebb érzés benned közönyt hagy,
És meg nem indít semmi fájdalom!
Eltéped a szülőt kis gyermekétől,
Szerelmesétől a hü, drága nőt.
Sötét szemed komor tekintetétől
Pokollá lesz, mi kél volt azelőtt!

Megállok. Mélyen a habokba nézek.
Úgy hívogatnak e futó habok!...
E pillanatban egyebet sem érzek,
Csak, hogy nagyon boldogtalan vagyok.
Nincsen reményem, nincs semmi vágyam,
Csak fáj, nagyon fáj itt benn valami —
Egy ugrás... és megelve siri ágyam,
A mely mindent meg tudna oldani.

De ah, mily hang ez, mely szívembe csendül?
Mily andalító, túlvilági hang?
A mely leköt, miként a messzeségből
Lágyan, szeliden bűgő estharang...
Az Isten szól a végtelen magasból,
Az Isten küldi e hangot nekem:
„Habár lemondasz az egész világról,
Rólam ne mondj le, édes gyermekem!”

Kánya Lajos.

PÓKHÁLÓ KISASSZONY.*

— Irta: Ambrus Zoltán. —

I.

Nagyon gyerek voltam még akkor, mikor elő-
ször láttam. És természetesen: álmomban
láttam őt először. Akik szerepet vállaltak a
sorsomban, sohase mulasztották el bejelenteni magukat
hajnali álmaim ezüst esőtől fénylő palotáiban

Azt álmodtam akkor, hogy megszőktem a nagy
kék szobából, mely nekem a világot jelentette. Éb-
ren, ébren gondolni se mertem volna erre a szörnyü-
ségre; de álmában szárnyai nőnek a legjobb kis
fiunak is, s én meg akartam tudni: mi van a náda-
son túl? Ugy kezdődött az álmom, mintha már meg-
ugrottam volna. A boldog lények hálátlanságával
siettem le a lépcsőn, s odalenn dobogó szívvel la-
pultam meg a kőkénybokrok mögött. Hátha észre-
vesznek s egyszerre csak visszaszólit egy ismerős
hang?! (Egy ismerős hang, melyet nem hallok többé
soha.) Nem; szabad voltam, akár ma. Megkerültem
a kút-házat s minden szerető szemtől távol: nyugod-
tabban koczogtam tova. Csak a sinék mentén mer-
tem haladni: ez a sin-pár volt a zsinór, mely a nagy
kék szobával összefűzte a járó székéből elillant té-
kozló fiut. A kanyarodónál nagyot dobbant a szívem.
Hirtelen elém bukkant az óriási jelző-oszlop s ilyen
közelről még sohasem néztem egyetlen, nagy vörös
szembebe. De aztán nekibátorodtam s tovább lépe-
gettem. Minő kalandos út, én Istenem! Egy ökör-
szem majd leverte a lábamról s a sás halk zizegése
kimondhatatlan félelemmel töltött el. Majd egy
lokomotiv rohant el mellettem, mint egy megdühö-
dött, nagy fekete komondor, mely nem ismeri meg
többé a gazdája kis fiát. A telegráf-rudak, mint komor
felkiáltó jelek meredeztek elém, s a messzeség, rej-
telmes hangjaival, bal-jóslatokat sutogott a fülembe.

Egy kicsit haboztam: ne forduljak-e vissza?
De a róna intett.

Letértem tulnan egy gyalogösvényre, mely a
nádas felé vezetett, és enyém volt a róna, először
világéletemben. Felhőtlen ég nevetett velem szembe

* Mutatványul a szerző ugyanily című kötetéből; meg-
jelent az Athenaeum kiadásában, ára 1 frt.

s lábam uj erőre kapott a pázsit selymén. A jószágos kövér levegő megsimogatta szőke hajamat s azzal biztatott, hogy szereti ő a kis fiukat is. A nádas eltűnt a szemem elől; nem gondoltam semire, csak mentem tovább, tovább; és eltévedtem.

Mire körülnéztem, már késő volt. Nem láttam egyebet, csak a végtelen síkságot. Elbágyadt szemem nem találta meg sem az állomást, sem a jelző-oszlopot, sem a falu tornyát. Talán a könnytől, nem, mely egyszerre csak összefutott szempilláim alatt.

Almában az ember, kivált ha még nagyon fiatal, hajlandó hinni a virágok lelkében. Így eshetett, hogy szenderem ködében sorra kérdeztem az előttem pompázó csodálatos virágokat: „Mondjátok meg, virágok, merre találok haza?” A virágok nem feleltek. S én kitaláltam, hogy ezek a virágok nem nekem nyílnak.

Csak egy reménységem volt még: három sápadt-zöld bokor az ónos messzeségben. Arra tartottam. Micsoda szerencsém volt! Ez a három bokor nem volt délibáb, hanem egy kis erdő. S én biztosra vettem, hogy e kis erdőben egy jótékony gnómot fogok találni, a ki utbaigazit.

A cserjés véresre karmolta arcomat s meztelen térdemet vörösre csipte a csalán. Jeges lélekzetű árnyékok közt vergődtem előre, melyek mintha komor szellemek lettek volna. De küzködésem nem volt hiábavaló. A gallyak mögött, melyek homlokomat verdesték, valami tisztásfélét pillantottam meg, s egy utolsó erőfeszítés után, végre-valahára, lábam előtt bugyborékolta az Ér.

Az Ér, de nem az a szennyes, sekély víz, melyről oly sokat hallottam beszélni, hanem egy duzzadó, helyes kis folyó, melynek ultramarin-színű vizén arany-hajócskák uszkáltak. Az arany-hajócskákat valami titokzatos lehellet hajtotta; s a vízfenékről édes, halk zene hallatszott.

Bódutságomban talán elandalodtam volna ezeken a lágy akkordokon, de pillanatnyi merengésemben egy csufondáros hang zavart meg; valami különös, zengő nevetés, melyet mintha sok piezi csöngettyű kísért volna csilingelő szóval. Főlnéztem, s az Ér tulsó partján egy furesa társaságot pillantottam meg, mely láthatólag éppen csak engem várt.

A kék virágokkal szegett mezőn egy szép kis kínai lány állott, kontyba tűzött hajjal s türkizes gombu, hosszú tüvel a frizurájában. Soha ilyen leányt; kék volt a szeme, kék a ruhája, kék még a haja is. Egy csomó kék virágot szórt elém a habokba, s láttam, hogy virágainak még a levelei is kékek. Körülötte, szép rendben, idomtalan kis kínai majmok ültek, a kik mind kéken vigyorogtak a világba, s kék repkényt tartottak a kezükben.

És szólt a kis kínai lány, olyan hangon, mint a hogy a karácsonyfák csöngettyűje szól:

— Jó napot, kis fiu. Légy üdvöz minálunk.

— Ó, szép kínai lány — feleltem én, és reszketett a lábam — mondd meg nekem, merre találok haza?

A kék majmok kancsalul vigyorogtak; a kis kínai lány elmosolyodott.

— Haza? — szólt, s hangja zengésében volt valami fenyegető — ne kérdd azt, kis fiu. Te sohase fogsz hazatalálni többé. Ez a büntetésed, a miért megszöktél hazulról.

Keserves sirásra fakadtam, s a könnyem úgy hullott, mint a záporosó. A kék majmok bukfeneczet hánytak örömben. A legkisebbik felkunkorodott a kék repkényre s onnan vihogott le rám.

A kis kínai leány azonban megszánt, s így kezdett vigasztalni.

— Ne félj. Jó dolgod lesz nálam, jobb, mint odahaza. Elviszlek magammal. Városom ezüst vizen épült, s palotái fehér ködben usznak. A legszebbiket teneked adom. Király léssz udvaromban, s birodalmamban az történik, a mit te akarsz. Csak intened kell, s a lehetetlen valóra válik; és hogyha valamit kívánsz, csupán a kezdetet kell kinyujtanod érte. Légy nyugodt; nem fogsz haza vágyakozni. Ha e folyón átjöttél a tulsó partra, nem emlékszel többé. Boldogságodnak nem lesz se kezdete, se vége. Gyönyörüségeket fogsz látni, amikről nincsen képzeleted; zene vár rád, mely szebb, mint a keruboké; illatokat fogsz érezni, melyekről sejtelled lehet; selymen meg bársonyon kell járnod, s bort fogsz inni, aminő sohse volt a földön. Mindezért pedig: nem kívánok tőled semmit. Nem lesz egyéb dolgod, mint hogy gyémánt-palotádban, melyet négy silbak őriz, hogy a napfény be ne süssön hozzád, angyal arczu, vizes szemű, piros bóbítás kis lányoknak el fogod beszélni Randerik kalandjait.

— De én haza akarok menni! — pityeregtem rémulten.

— Már késő. Te az enyém vagy.

— S ki vagy te, a ki ily kegyetlenül szólsz hozzám?

— Én tündér vagyok, és a nevem: Pókháló.

— Ó, Pókháló — rimánkodtam, összekulesolva a kezem — ereszd el ez egyszer, s mondd meg, hogy merre találok haza?! Igérem, sohase leszek többet rossz, sohase lépem át birodalmad határát, s nem jövök az Ér partjára soha. Csak még ez egyszer bocsáss el, könyörgök.

— Késő — esilingelt Pókháló.

Intett; a kék majmok a vízbe ugráltak, hogy átrohanjanak érettem, s megkötözzenek. Az egyik aranyhajó nyilsebesen tartott felém; láttam, hogy el vagyok veszve. Menekülni akartam, de lábam a földbe gyökerezett. A szemem elborult; éreztem, hogy a majmok megragadnak; nagyot sikoltottam és fölébredtem.

Rácsos ágyamban találtam magamat; rácsos ágyamban, melynek jól ismert zöld hálózata, most az egyszer, minden szokás ellenére, le volt eresztve. Verejtékes arcom fölé egy áldott arcz hajolt, s ez az édes közelség lassankint elesítette szívem dobogását. Az éj borzalmi elszálltak lázas fejem felől, a földé voltam újra. Nem féltem többé semmitől, senkitől.

És reggelizés közben, mikor nagy kínai porcellántálunk ezirádán viszont láttam tündéremet egész majomudvarával, már bátran néztem szemébe az éjszakai rémnek, vidáman köszöntem neki:

— Jó reggelt, Pókháló kisasszony.

De attól fogva gyakran gondoltam a tündérré, s megvallom, respektussal gondoltam reá. Éreztem, hogy még találkozni fogok vele, s kissé féltem a pillanattól, a mikor tán más alakban, el fog jönni újra s megint fülembé csilingeli, hogy nincs szebb dolog a világon, mint angyalarczu, vizesszemű, piros bóbítás kislányoknak mesélni a híres Randerikről, s kalandjairól szárazon és vizen.

II.

Persze, hogy ráismertem, mikor újra láttam. Ekkor ugyan már matróz-kalapot viselt, a haja két czopfban lógott kis hátára, s az oldalán táskacsüngött, melyre ez volt fölírva, hogy: „Musik“,

de azért ráismertem. A ki egyszer tündért látott, ráismer a gonoszra bármi földi mezben.

Akkor már nagy kamasz voltam, s állítólag a sinus alfá-val meg a cosinus betá-val foglalkoztam volna sokat és tüzetesen. A tulajdonképpi és egyetlen foglalkozásom pedig az volt, hogy reggelenként, amint lehajtottam a kávémat, rohanvást vágtattam Binder Sáríka után, hogy elfogjam még a kapuczinus-templomnál, s ott illedelmesen megemeltvén előtte a kalapomat, azt kérdezzem tőle:

— Tisztelt Nagysád, —
minthogy ma véletlenül ne-

virágos, kék mosóruháját öltötte magára, csakhogy megejtsen?! De én keresztülláttam rajta. Tudtam, hogy az, a ki mellettem lépeget, csak ál-Binder Sáríka, s a valóságban nem más mint Pókháló kisasszony. Ráismertem a mosolyáról, a tekintetéről, csöngettyü-hangjáról.

Nem mondom el, hogy mit beszélünk; talán nem beszélünk egyébről, mint táncziskolai apró történetekről. Beszéd dolgában tündérem hü maradt szerepéhez. De meggyónom, hogy tekintete és mosolya egész másról beszéltek, meggyónom, hogy e tekintet és e mosoly a halhatatlanság örök dicsőségét ígérték nekem.

És csakugyan megszőktem az iskolából; csakugyan kimentem a városmajorba, verseket írni, ölelkező rimekben; a tölgyek közé, hogy átadjam a halhatatlanságnak a Binder Sáríka nevét s ráadásul a magamét is.

(Vége következik.)

☞ A nőszabónál. ☜

kem is az iskola-utczában van dolgom, megengedi-e, hogy elkísérjem?

A Binder Sáríka jósága és az én egyhangúságom határtalanok voltak. Egyébként sietek kijelenteni, hogy kettőnk regényéből már csak a következő párbeszéd-rongyra emlékszem, mely ép oly gyakori volt nálunk, mint Homérosznál a Rhododaktülosz Éosz:

— Lantos ur szintén az iskolába szándékozik?
— Igen, Nagysád, szintén.

Természetesen, mivel egyébbel akkortájt egyáltalán nem foglalkoztam, abban az órában is Binder Sáríka után vágtattam, mikor viszont kellett látnom a tündéremet. O, az álnok! Nem a Sáríka

A nyári mezei munka alkalmából történő tüzesetek legnagyobb részét mind kis gyermekek gyujtogatásának tulajdonítható s lépten-nyomon olvashatjuk, hogy egyik helyen főzösdit játszottak a gyermekek, másutt meg eldobott szivarvégre akartak gyujtani s ugy keletkezett a tűz, mely már annyi sok embert juttatott koldusbotra.

Az ilyen gyermekek szülőit legföljebb annyiban lehet a veszedelem előidézésben részesnek mondani, a mennyiben elmulasztották gyermekeiket felnőttek őrizetére bizoni.

A napszámos ember gyermeke házi nevelésre egyáltalán nem számíthat, mert az apa és anya már kora hajnalban napi munkája után néz s csak késő este tér ismét vissza családjához; ilyenkor alig várja, hogy pihenni térhessen. Így megy ez aztán napról-napra, hétről-hétre.

Az iskolai fegyelemről.

Írta: Kovács Samu.

Korunkban borzasztó laza erkölcsök kezdenek lábra kapni; — szinte hihetetlennek látszó dolognak tűnik fel, hogy gyermekeink manapság mi mindenre képesek. Már nem is megy ujságszámba, ha a lapokban azt olvassuk, hogy itt vagy amott 8—10 éves gyermekek betörnek, lopnak stb.

Szemünk, szánk eláll, ha elgondoljuk: mi lesz majd ezen kis gazemberekből idők multával, mikor már most is valóságos akasztófavirágok.

Ennek a fegyelmezetlen, rossz nevelésnek nagyon sok oka van.

Az egyik főok és hiba a szülőkben keresendő. Vannak olyan szülők, kik szívesen törődnek gyermekökkel, áldozatot is hoznának érte, de a természet mostoha sorssal látta el, a mindennapi kenyér megszerzése után kell néznie, s így akarva, nem akarva, a gyermek magára marad épen abban az időtájban, mikor lelke minden iránt a legfogékonyabb; abban a korban, midőn egy percze sem volna szabad magára hagynia.

Egy gyermek önmagára még nem veszélythető, de csakhamar azzá válik, ha elvegyül a gyermektársaságba és minden pajkos játékból kiveszi a részét.

Ha az ilyen család jó egyetértésben él, apa és anya nem torzszalkodnak, nem veszekszenek, akkor gyermeküknek legalább egy előny biztosítva, az tudniillik, hogy, ha nem is részesítik nevelésben, de rendes magaviseletű, békülékeny, szelíd természetű lesz később.

De mit szólunk azon szülők gyermekeiről, kik otthon mindig a legrosszabb példát látják és soha semmi jóban nincsen részők?

A szülők napról-napra rossz példával járnak elől, egymást ütök-verik, szidalmazzák, olykor-olykor a mások tulajdonától sem idegenkednek, lopnak s ha szép szerivel nem megy, hát erőszakkal. Ezek a jelenetek természetesen mind a gyermek színe előtt játszódnak le s miután nem közönséges dolgok, a gyermek figyelmét jobban lekötik, sőt mélyen bevésődnek annak lelkébe is.

Az ilyen gyermekekre valóságos áldás, ha már kicsiny korában szülői trágár viselkedése elől óvodába menekülhet, hol minden jót és szépet lát; de sajnos, sokkal kevesebb számban vannak még napjainkban az óvodák, semhogy az összes óvodaköteles gyermekeket magukba fogadhatnák.

A gyermek lelke és teste egyaránt parlagon hever tehát élete hatodik évének betöltéséig, a mikor aztán be kell őt iratni az elemi iskolába.

Az elemi iskolában összetalálkozik aztán mindenféle elem; ide jár az intelligens, művelt család gyermeke, a gyermeke sorsát szíven viselő iparos és szegény munkás gyermeke és végre ide jár az is, ki mindig csak rosszat látott maga előtt. Ime, ilyen anyaggal kell a szegény tanítónak az elemi iskola első osztályát a tanév elején megkezdeni.

Ha elgondoljuk, hogy mennyi tapintatosságot, ügyességet és szakértelmet kell egy tanítónak ilyenkor kifejteni; ha elgondoljuk, mennyi munkába kerül, míg a sokféle nevelési és szokásu gyermeket egyöntetű gondolkodásra neveli és szoktatja s míg a különféle érdekeknek egy mederbe való terelésén fáradozik; csak akkor tudjuk valóban a tanítói állást kellőképpen méltányolni.

A gyermek tehát már az elemi iskolában van. Tessék már most elképzelni, hogy milyen dolga van itt a tanítónak, míg a 80—90 tanulóból álló osztályban egy kis rendet csinál.

A jobb nevelésű gyermeknél rakoncátlanokdás esetén elég, ha szóval megintjük, már erre is mindjárt kész a sírás, de nem így van annál a gyermeknél, a mely hazulról a szidáshoz, ütlegeléshez, egyszóval a durva bánásmódhoz van szokva. Itt nem használ a szép szó, sem a fenyegetés, itt tenni, cselekedni kell. Igaz, hogy a bottal való testi fenyegetés el van tiltva, de a tanítónak ilyen esetekben az egyedüli fegyverkezési eszköze mégis a pálcza, melynek igénybe vételét el nem kerülheti. A bot aztán minden körülmények között legalább ideig-óráig használ.

(Vége következik.)

MELYIK GYŐZ?

— Svéd regény. —

(16. fejelet.)

Írta: *Cajanello hercegnő;*

fordította: *K. Beniczky Irma.*

VII.

Rikárd élénk, tetterős természete nem tudott közömbös, tétlen lenni. Valami módon bele kellett avatkoznia az események menetébe, kísérletet kell tennie azt oda terelni, a hova akarja. És hogy valamit tegyen, elhatározta, hogy nyilatkozatot követel Szerrától és másnap reggel, mikor gondolta, hogy már visszatért, felkereste őt villájában.

Ott találta őt lassan föl- s alásétálva a terrazonon, egy éltes, magas természetű, előkelő külsejű hölgyet karján vezetve. Rikárd édesanyjának tartotta. Oly rendkívüli gyöngédség és figyelem volt modorában, amint őt támogatta, mi kellemesen hatott Rikárdra; egy pillanatra megállt, távolról nézve a sétáló párt; most észrevette, hogy az öreg hölgy mozdulatai nem biztosak s igen óvatosak, tapogatózva lépdelt és szemét ernyő födte.

Szerra észrevette Rikárdot s odakiáltott neki:

— Százados ur, jöjjön közelebb! Bocssássa meg, hogy nem megyek elébe, kérem, jöjjön csak be!

Rikárd kinyitotta a kertajtót s felment a villa előtt terjedő virágdiszes terraszra.

— Itt van kedves szomszédom, a svéd katonatiszt, kiről már beszéltem neked, nénikém, — fordult Szerra az öreg hölgyhöz. — Rode százados, Szerra

márkiné!... Kedves nagynéném nagyon kellemesen lepett meg ittlétével, midőn ma reggel hazajöttem, — szólt magyarázólag Rikárdnak.

— Akkor nem fogom zavarni, — felelt amaz s vissza akart vonulni.

— Ön nem zavar semmiben sem. Ugyan melegen imádom nagynénémét, de viszonyunk olyan régi, miszerint nem okvetlen szükséges, hogy mindig négyszem közt legyünk; nem igaz, nénikém?

A márkiné jókedvűn mosolygott, Rikárdnak ellenben nem volt kedve tréfálni, s röviden felelt:

— A mit én a márki urral tárgyalni akarok, olyanféle magánügy, mely — — engedelmevel, majd máskor jövök.

— Ha úgy áll a dolog, akkor magokra hagyom

☛ A magány. ☚

az urakat, — mondta a márkiné. — Vezess be a házba, Andrencio!

Nyájasan és udvariasan köszöntötte Rikárdot s felment a széles márványlépcsőn a villába; a márki szintoly szeretetteljes figyelemmel támogatta, mint előbb.

— Nagynéném majdnem egészen vak, — mondta a márki, mikor visszajött Rikárdhoz. — De a mellett olyan élénk és kedves, hogy mindig újból beleszeretek, valahányszor látom. Hogy érzi magát kedves neje? — folytatta társalgási hangon. — Kipihente már magát a tegnapi fáradság után?

Rikárd nem is figyelt ezen kérdésre. Szerra egy nagy terembe vezette őt, a zöld ablakredőnyök le voltak eresztve, félhomály uralkodott ott, úgy hogy alig vehette ki a másiknak arcát. Szerra szívarkára gyujtott s kényelmesen elhelyezkedett egy nagy támlányban. Rikárd fürkésző tekintettel nézte, midőn hozzákezdett:

— Legjobb, ha azonnal jöttemnek ezéljára térek. Ön talán tudja, hogy az a fiatal hölgy, ki nőmmel itt töltötte a fürdőévadot, ugyszólván fogadott leánya anyámnak s hogy én ezen okból, vele szemben testvéri joggal és kötelességgel bírok. Ama jelenet után, melynek tegnapelőtt este akaratlanul tanuja lettem, kötelességemnek tartom, önt megkérdezni, mi szándéka van a leányt illetőleg?

A márki egy mozzanat által sem árulta el, hogy ezen kérdés valami benyomást tett rá.

— Szándékom? — ismétlé nyugodtan szokott nyájas mosolyával. — Más szándékom nincs, mint az, hogy lehetőleg kellemessé tegyem a fiatal hölgynek házamban való tartózkodását; ez minden udvarias házigazdának a kötelessége.

— Akkor szabad legyen kinyilatkoztatnom, hogy egy fiatal leányt olyan feltűnő udvarlás által nem szabad kompromittálni.

— Ön fölötte gondos és érzékeny fivér! — jegyzé meg Szerra, kivette a szívarkát ajkai közül és ironikus pillantást vetett rá. Régi gyanuja fölébredt uj formában. Milyen viszonyban állt Alice ezen fiatal tiszttel, ki nem volt semmiféle rokonságban vele? Neje talán most féltékeny lett és jónak látja férjet keresni az ő számára? — Ohó barátom, olyan könnyen nem megyek a lépre!

— Mit akar ön ezzel mondani? — kérde Rikárd fagyos hangon.

— Azt akarom ezzel mondani, miszerint kissé fölösnek tartom aggodalmait. Ha valaha létezett fiatal hölgy, ki mindazon tulajdonságokkal bírt, melyeknél fogva a maga lábán megállhat s nem szorul senki oltalmára, akkor az bizonyára Alice signorina.

Rikárd belátta, hogy támadása el van hibázva, nem talált más utat a visszavonulásnál.

— E szerint csak az marad hátra, hogy bucsut vegyek öntől, márki ur! — mondta feszesen felelve. — Holnap utazunk.

— Már? — Valóban nagyon sajnálom, — felelt Szerra udvariasan és egész nyugodtan. — Ugy hát bátor leszek a hölgyeknél tiszteletemet tenni délután s egyuttal elbucsuzni.

Midőn Rikárd visszajött, nem szólt a holnapi utazásról. Nem mert annyira hirtelenkedni, mert attól tartott, hogy Alice képes lenne fenyegetését megvalósítani és egyedül ott maradni. A helyett folyton arról beszélt, milyen lelketlen önzéssel járnak el az olaszok, főleg a magasranguak szerelmi ügyekben. Egy fiatal leányt elesábitani, különösen, ha nem egyenrangú velök, vagy tiltott viszonyt folytatni másnak, gyakran legjobb barátjának nejevel, ezek

mindennapi szórakozásai közé tartoznak. De a hol házasságról van szó — ott a szerelemnek nincs beszólása. Előkelő olaszoknak sohasem jut eszébe egy leányt nélkül venni azért, mert udvarolt neki vagy szerelmes bele.

— Talán nem tudtál aludni az éjjel, s unalmadban valami francia regényt olvastál? — kérde Alice kihívó gunynyal. — Értem, hogy te, ki olyan kevés regényt olvastál, azt hiszed, valami újat földöztél föl. De bocsáss meg, én, ki mindig regényeket olvasok, kissé elesévelt tárgynak tartom.

— Én nem beszélek francia regényekről, de valódi olasz viszonyokról. Hiszen én nem vagyok idegen Olaszthonban. Tudod, hogy többször itt tartózkodtam és kartársaim révén összeköttetésem voltak az arisztokráciával is. Igaz, kevés hölgy ismerősöm volt, de hallottam beszélni a férfiakat, kik szerelmi kalandjaikat elmondták. — Bár csak félóráig is fültanuja lettél volna — — —

— A katonatisztek e tekintetben máshol is nem a legjobb hírnévnek örvendenek, — szólt közbe Alice hevesen.

— Nemesak a tiszték. Ha például Szerra márki-val beszéltem és saját ajkairól hallottam volna.

— Mit? — kérde Alice lángoló arczezal s felugrott székéről. — Miről beszéltél vele?

Rikárdnak ugyan nem volt szándéka előhozni, hogy Alice ügyeibe avatkozott. Jól tudta, hogy azt nem bocsájtáná meg neki soha. De minthogy most mindenben kételkedett, a mit mondott, felingerelte az annyira, hogy megfélekedezett magáról.

— Éppen a márkitól jövök. Egyenesen kérdeztem tőle, mi szándéka van téged illetőleg — —

A felháborodástól remegő hangon szakítá félbe Alice:

— Azt merted tenni! azt merted tenni! — — kiáltott. Mi joggal avatkozol te az én ügyeimbe?

Mit gondol ő most rólam! Hogy házasságra akarom kényszeríteni! Oh, ez undorító dolog! Mindent elrontottál, egész boldogságomat! Most már vége mindennek.

Tenyereibe temette arcát és sirt, sirt, hogy egész teste reszketett.

Ágota hozzálépett és dédelgéseivel akarta csillapítani, de ellökte magától.

— Mit akartok velem? — kiáltott kétségbe — esetten. Mi joggal akartok engem megfosztani az egyetlen boldogságtól, mit életemben élveztem! Arra kényszeríttek engem, hogy elváljak tőled, de ha azt hiszitek, hogy engedelmessé fogok, úgy mint eddig, akkor nagyon tévedtek. Bármilyen is történjék velem, de én soha többé nem lépem át házatok küszöbét!

Rikárd elsápadt, ajkai idegesen vonaglottak. Egy szót sem bírt kiejteni; a kínos jelenet összeszorította torkát. Alice veszve volt rá nézve. Veszve kétszeres, tizszeres értelemben...

Pedig — szerette őt:

Ezen izgalmas jelenet alatt egy árny jelent meg a nyitott ajtóban, mely a terraszra vezetett. Egyedül Ágota tudta magát annyira összeszedni, hogy szokott mosolyával a belépő elibe menjen és üdvözölje.

Szerra márki volt

— Alice, — szólt Rikárd halkkal, — mit tegyek, hogy kiengeszteljelek? Szólj! Mindenbe beleegyezem, a mit kívánsz! Magadra hagyjalak vele?

Alice csak rövid, de nagyon hátafórt „igen”-nel felelt és Rikárd intett Agotának, jöjjön ki vele, miután néhány közönyös szót váltott Szerrával.

Ez utóbbi rögtön észrevette Alice izgultságát, remegő ajkai és könyvek közt villogó szemei elég világosan tanuskodtak róla.

Körüljárta a szobát, hogy meggyőződjék, be vannak-e csukva az ajtók, aztán a pamlagra ült, magához vonta Alicet és egyszerre kérdezte:

— Akarod, hogy házasságot kössünk?

— Soha! — kiáltott Alice hevesen. — Milyen sértés, hogy ilyen módon — e szerint Rikárd hivatalan beavatkozása következtében azt hitte, hogy kénytelen vele!

— Hallgass meg, Alice; Beatrice és köztem mindennek vége. Egyenesen megmondtam neki, hogy szeretlek.

— Azt — azt mondtad neki, igazán?

Alice arcza kiderült.

— És te most el akarsz hagyni, el akarsz utazni, hogy többé vissza ne térj? Hiszen az lehetetlen!

— Mit tegyek hát? Nincs forróbb kívánságom, mint az, hogy itt maradjak, csak tudnék valami módot!

— Én tudok egy módot, mely nem is rossz. Van egy nagynénem, ki palotánk földszintjét, lakja, nagybátyám özvegye, igen szeretetreméltó finom, művelt hölgy. Jelenleg nálam van látogatásban nagyon jó barátok vagyunk. Ő amerikai születésű, sok nyelvet beszél és sokat olvasott, de egy idő óta szeme annyira elgyengült, hogy alig lát és ezért szeretne egy fiatal leányt magához venni, ki felolvasna neki angolul, francziául és németül is. És minthogy teljesen lehetetlen itt nálunk olyan egyéniséget találni, rólad beszéltem neki. Egészen el volt ragadtatva ezen kilátás által és ha jelentkezel, okvetlenül megkapod az állást.

— Már beszéltél vele?

E szerint nem kérdezte komoly szándékból: akar-e nejevé lenni.

— De, — folytatta kissé tétovázó hangon — hát alárendelt állást elfoglalni éppen a te családban, szeretnéd te azt?

— Alárendelt állást? Hogy érted azt? Nagynénem úgy bána veled, mint édes leányával. Most sértve érzed magad! Mit akarsz hát, ha nem akarsz nőmmé lenni? Bármit is indítványoznak te mindent visszautasítasz. Tehát mégis azt kívánod, hogy elváljunk?

— Ne komédiázz velem! Én nőd nem akarok lenni, az helyes, és azt én mondtam neked, miért akarsz engem sérteni házassági ajánlattal, ha nem veszed komolyan!

— Sőt nagyon komolyan veszem, ha akarod. Hidd el, én most már annyira szeretlek, miszerint kész vagyok érted esztelenséget elkövetni. Mindent el tudnék viselni, csak azt nem, hogy elveszítselek! Ne sokat gondolkodjunk hát, hanem esküdjünk meg, ez a legegyszerűbb. Olaszthonban akkor természetesen nem maradhatunk, mást nem tudok, minthogy Amerikába menjünk, mint sok más hasonló körülmények közt. Beleegyezel?

— De hát miért? ...

— Miért? Hogy megélhessünk. Csodálkozva nézesz reám, palotánkra gondolsz. De először is az bátyám tulajdona és másodsor, még ha bátyámat tulélném is, egy cseppet sem javítana helyzetemen, mert vagyontalan vagyok. Mit gondolsz, mennyibe kerül egy olyan palotának a föntartása? Az elnyel milliókat, azzal az igényekkel együtt, melyeket tulajdonosával szemben támaszt. Olyan palota annyiba kerül, miszerint a család feje, az elsőszülött fiu, még azon időben sem, mikor Genua élőkölő családjai igazán gazdagok voltak, sohasem vehetett el más

leányt mint olyat, ki nagy hozománnyal birt Minél kevésbbé most, mikor a megváltozott viszonyok folytán a vagyon ugyszólván semmivé lett, a nagy hadsereg, a flotta, a közigazgatás olyan terheket rótt a földbirtokra, miszerint jó üzletet kötne az ember, ha földbirtokát elajándékozna a helyett, hogy az adót fizeti.

A másodsülött fiu számára természetesen nem jut a vagyonból annyi, hogy mint családos ember megélhessen. Ebből láthatod, hogy Beatrice két milliója nem több, mint a mennyit igényelhetek, hogy rangomhoz illően élhessek.

— És nem éreznéd magad lealacsonyítva ilyen házasság által, mely csak azért kötöttetted hogy gond nélkül élhess?

— Hogy gond nélkül éljek? Ez nem helyes kifejezés. Annyim van, a mennyi kell, a mig nőtlen vagyok. De az én társadalmi állásomban a házassággal nagy kötelezettségek járnak és épen azért kell, hogy valami előnyt nyújtson. Diamini! Mire való lenne a nélkül a házasság? És mivel valószínű, hogy én leszek a jövődöbeli Palmi herceg, — bátyám beteg, örökösei nincsenek — e szerint társadalmi állásom megköveteli, hogy a házasság piacán néhány millióra reflektáljak. Csakis rendén van, hogy nőm ennyi hozománnyal birjon, azért nem tartozom neki semmi hálával.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Egy király és egy királyné, kik egyszer halnak meg, s kiket kétszer temetnek el! Így magában ugye furesán hangzik ez a mondat, szinte kedvünk lenne tréfát sejtetni mögötte; de ha hozzá gondoljuk a magyarok kegyeletét, — különben hagyjuk el az egészséget, ne beszéljünk kegyeletről ott, hol a nemzeti ereklyét képező csontok egy félszázad óta várják a hálás (!) utódok azt a tényét, melyet végre is a legelső magyar embernek, a királynak magának kellett dülőre juttatni, a saját pénzén! Ne verjük egy cseppet se a mellünket, ime mily impozáns szarkofág rejti magában e drága csontokat, ime a XIII—XIV. század minden művészete bele van lehelve a művészi faragásba, álljunk csak ott és píruljunk, de nagyon, hogy nekünk, kiknek a legörültebb szeszélyre van pénzünk, nem nyílik ki ötven esztendő alatt annyira az erszényünk, hogy minden tekintetben nagy királyunknak méltó sírhelyet adhattunk volna. Nem, nem akarom a kegyelet e napját, a temetés napját dissonans hangokkal megzavarni, csak ép tollam hegyére szaladt a gondolat, mert bizony szégyeltem magam, mikor ott voltam a nagy tetemek sirbatételénél.

Ott állott a ravatal III. Béla királyunk és felesége Antiochiai Anna tetemeivel a fekete díszes Mátyás-templomban. Az égő gyertyák viaszszaga, a tömjénillat, a virrasztó papok zsoltosmája, a néma mozdulatlan díszörség mind-mind a múltba vitt vissza bennünket, elfeledtük egy pillanatra, hogy azóta az idő egy félezrednél többet haladt, hogy azóta letűnt Byzanc és a kelet uralma. Szinte vártuk, hogy a pántos rézkoporsó fölött az ősz szakálu pap elmondja „Latiatue feylem zumtuchel, mic vogmuc ysa pur es chomuv vogmuc!“ A régi kor hőseit várjuk, hogy a testileg is óriás király koporsóját fáklavilágítás mellett vigyék a szarkofágba; a letűnt kor dohos, penészes szele érinti — úgy érezzük — arcunkat és szinte sajnáljuk, hogy a valóság a mesébe temetkező régmúltból, a névtelen jegyző korából visszaszólit bennünket a jelenbe! Mennyi érzelmet ölel magába Mozart borzalmasan fönséges „requiem“-je, hogy megráz bennünket Mosonyi „Liberá“-ja s mi mégsem tudunk gyönyörködni ezen a a remek zenén, a mi illúzióknak jobban megfelelt volna valami egyszerű abból a korból, mikor a pogányság utolsó leheletét adta ki, s a kereszténység végleg megszilárdult nálunk. Nem, nem panaszképp említem fel, hiszen ha illúzióknak jobban megfelelt volna is, de az egész ország kegyeletét nem fejezte volna annyira ki és ma már ez a fő. Ma már tüntetni kell, a gyászban és a szeretetben egyaránt, különben senkisésem hiszi annak igaz, őszinte voltát. És ez jól van így, mert, az akit illet, nem szerezhet egyéb-

ként tudomást sem a szeretetről, sem a részvétről, sem a kegyeletről, ha valamikép tudtára nem adjuk. Mikor felséges urunkat a már sokszor megemlített gyászos eset érte, mint balszam hatott nagy sebére az ország részvéte, úgy hogy most a gyász után hozzánk jött gyógvulást keresni, ez alkalommal a budapesti polgarmesterek újra kifejezték előtte mély gyászunkat. A király emigy felett:

— Élénk óhajtasom volt magyar székesfővárosom képviselőinek s összes lakosságának oly valóban megható módon tanusított benső részvéteért szóval is köszönetet mondani Tudjuk, mennyire szerette a megdicsőült királyné Budapestet, mily örömet idézett itten, s meg vagyok győződve, hogy emlékét kegyelettel meg fogják őrizni szívükben.

— Igen örülök, hogy itt és Gödöllőn, a hol a királyné oly nagy örömmel tartózkodott, hosszabb időt tölthetek.

Nagy jelentőségű szók, bennök van annak a kölesönös szeretetnek az elismerése, a mely a megboldogult és köztünk fennállott, van bennök jutalom, elismerés biztatás és köszönet.

És ez jólesik nekünk magyaroknak, kiket már annyiszor félreértettek, jólesik igazán, hogy megértene bennünket és fájdalmunkat, akárhogy akarta is félremagyarázni Bécs, a mi örökös és igen jóakaratu szomszédunk, a kitől megérhetjük ma-holnap, hogy Keletlegijesztőbb rémét: a pestist kapjuk nyakunkra!

Nem tréfa, komoly és nagyon szomorú valóság, hogy Bécsben az elmúlt héten pestises megbetegedés és haláleset fordult elő!

A bécsi laboratóriumokban a pestis bacillusának tanulmányozása végett Indiából hozott pestis bacillusok tenyésztettek. Ezeket a bacillusokat állatokkal táplálták, olyanformán, hogy a bacillusokat az állatok belső részébe juttatták s valószínű, hogy Barrisch laboratóriumi szolgát egy ilyen eleven táplálék megharapta, de az is lehetséges, hogy úgy lélegezte be a bacillusokat. Bizonyosat nem tudni. Barisch meghalt és két ápolónéja megbetegedett! Ha az inficiált hullát és betegeket nem sikerül kellőleg elszigetelni a többiekől, akkor megérhetjük, hogy a fekete halál ismét végig csattogtatja ostorát Európa fölött, s leszen ismét sírás, jajgatás és fogak csikorgatása, és ki fog tűnni ismét, hogy ez a kevély emberi nem milyen kicsiny, milyen gyarló, por és hamu, vagy a halotti beszéd szavait idézve: ysa pur es chomuv vogmuc! Mentsen meg tőle az ég!

Dr. X.

KÉPEINKHEZ.

Berzeviczy Albert, a képviselőház legutóbbi leköszönt alelnöke született Berzeviczén Sáros megyében 1853-ban. Nyilvános szerepléséhez nagy tanulmány uttal készült, beutazta nyugot Európát, mint tanár, az eperjesi akadémián a politikát és nemzetgazdaságot adta elő, majd megyei szolgálatba lépett. 1881-ben Eperjes képviselővé választotta meg, s mint ilyen a közoktatási bizottság elnöke lett. Journalisztikai cikkei a „Nemzet” hasábjain látnak napvilágot s alapos tudás ép úgy jellemzik, mint a formatökély 1887-ben államtitkár lett, miután Németországot az egyetemeken tanulmányozása céljából beutazta. Beszédeit szabotosság és csín jellemzik, a szaktanácskozások vezetésében nagy összefoglaló képességet tanusít. Elnöke az eperjesi Széchenyi-társaságnak. A képviselők a legszebb módon nyilvánították ragaszkodásukat iránta, mikor első leköszönése után újra megválasztották, ő azonban újra lemondott méltóságáról.

A révben. Tisza egy kis szigetében, Áll egy kunyhó nád-fedéllel. Körülzsongják a hullámok Piczi táját nappal, éjjel; Benne lakik egy vén halász, Meg fiatal felesége, Meg Boriska, ő a család Reménysége, szemefénye. — Mig a gazda reggtől-estig Huzza-vonja a hálóját, Elvégzi a felesége A kis család minden gondját. Sietve jön a vásárról, A gazda már talán várja, Hirnökül eljön eléje A révig a kis leánya, Aztán tesznek, aztán vesznek, És boldogak mindahányan; Adja az ég, hogy e révet Én is egyszer feltaláljam!

A két testvér. Egyik az apácza, másik a menyasszonyi fátyolt választotta és hitte mindenikük, hogy boldog lesz. Az egyik nem keresett viharos

szenvedélyeket, esend és nyugalom után vágyott, a másiknak sajkáját eltörte a vihar, s mint egyike az élet hajótörötteinek, keresi fel testvérét. Regénytárgy, melyet az élet kínál!

A szépség. néha tisztán csak külső csillogás, belső tartalom nélkül, égő tüzi gyémánt, de melynek tűzénél megfagyhat a szív, gyakran csak a külső kellékek harmóniája, de mekkora disszonancia a belsőben! Érzékeinkre ható külsőség, a mely lelkünket hidegen hagyja! Nem, nem ilyen a valódi szépség, ennél szebbnek találok azt a rongyokba bujtatott alakot, a kinek szívében, lelkében az erényeket látom.

Hazafelé a szüret után. Eldördült az utolsó pisztolylövés is már, amely az ősz áldásának betakarítását jelentette, nem ezikkáznak már a borult égen a susterző rakéták, nem hangzik már a heje-huja, a cigányzene a hegyoldalon, néma, szomorú már a táj, legfeljebb ha egy-egy döcögős szekér halad mely az idej termést szállítja haza.

A nősabónd. A női-toilette dolgoknak ezer csinyjuk-binjuk van, azt csak avatott kezek rendezhetik el, azok sem elhamarkodva, szépen az alak után, újra meg újra próbálva és újra meg újra igazítva rajta. A megrendelőnek pedig türelemmel kell mind e próbákon résztvennie, mert hát a nősabó nagy ur, a hódítás eszközei (legalább részben) az ő kezéből jönnek ki.

A magány. Magas sziklabécrezen állni egyedül, oly helyen, hol a szem mértföldnyi kerületben semmi élő nem lát, ott elmerülni a természet csodálatában és saját gondolatainkban, ez nem magány, a költő szerint, a természettel való társalgás csupán! De nyüzsgő emberáradatban, ha nincs egy lélek sem, a ki megértene, s míg körülöttünk az élet vásári zaja dong, mi nem találunk egy velünk érző szívet sem, ez az igazi magány!

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Technikus. Amit ön kíván tőlünk, az a diszkézió legerősebb megsértése lenne. Nem illet mást az izenet, mint azt, akinek szánva van, s nem azért kéri az izenetet álnév vagy jel alatt, hogy azt a szerkesztőség bárkinek is tudtára adja, hogy kinek szól. Amint tehát láthatja, az ön kérdésére nem adhatunk feleletet. — **B. M. B. J.** Alkalomadtán közöljük. — **R. N.** Nagyjaink siremlékeit tavaly ugyan ezen számban mutattuk be olvasóinknak. — **Elza.** A kértezett felel kérdésére, többféle néven ir lapunkba. — **A. Gy.** Nem tudjuk előre megmondani, hogy mikor kerül rá a sor. — **P. G. K.** Két költeményben mennyi hiba! Hát az ütem, vagy a mérték, hát a rím! — **G. Gy.** Sikerült. Jutányosan valamelyik antiquariusnál, kérjen egyiktől-másiktól árjegyzéket. — **G. D. M.** Köszönjük. — **K. V.** Más formában, simább kidolgozással közölhetnők. — **B. M.** Már a jövő számunkban megkapja a feleletet. — **V. Mihály** urnak. Visszaküldtük, mert minden jó tulajdonsága ellenére olyan, hogy a mi közönségünknek nem adhatnók kezébe. Sokan, nagyon sokan volnának, kik a főalakon megbotránkoznának. E tekintetben nekünk kétszeres körültekintéssel kell eljárunk. — **N. Myra** urhölgynek. Üdvözljük e hosszú hallgatás után, reméljük, e némaság elmúlt már! Köszönjük. — **F. S.** Ha nem izennénk is, felelné jövő számunk. Üdvözlöt. — **Buday Sándorné** urnőnek. Ha létrejön, bevesszük. — **K. Ferencz** urnak. Ha mindaz, a ki megígérte a fénykép beküldését, beküldi, akkor hamarosan nyelbe-ütjük. De a legtöbb eddig csak a szép szónál maradt. Ámbár biztat a kezdet. — Több kéziratról a jövő számban, névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.